

KALENDAR GRADIŠĆE

I LJETOPIS
GRADIŠĆANSKIH HRVATOV
ZA OBIČNO LJETO

2025.

KNJIGA 121. HRVATSKOGA ŠTAMPARSKOGA
DRUŠTVA U ŽELJEZNU

Stovletni gatar.

Boj se Boga, čini pravo, nikoga se ne boj!
ovo si ti najper zami činit kroz vas žitak tvoj,
razmisli si ti najpr čine, ke kaniš spuniti,
ej, onda ćedu dobro van spast, nećeš se kaniti,
ništ prez Boga, vse iz Bogom sterpljeno poslovaj,
i njega poslušaj verno, zloće se mentovaj,
ćeš vidit, da je najbolje živit polag božje volje.

Leto va občinskom.

Svitli Mars je vladar leta ovoga
ne ufajmo se va njem čuda dobroga,
već suhi neg mokri dan ćemo imati,
ali teg će nam bolje plaćati.

Protuletje.

Tvrda zima dugo popusti neće,
zato ćemo imat kasno protuletje,
ali konačno će lepo vrime biti
da ćedu rastline cvetom se kititi.

Leto.

Vruće te nam vetri puhati,
al medtim će dan godinljivi biti,
većkrat će i sledit strašna germljavina.
ali malo će škodit na naših rastlina.

Jesen

V prvoj polovici već godina vlada
takaj se j' nadijat, da zaran mraz pada,
zaran te nam letos rastline zrejati
ali obiljno zernja te nam dati.

Zima.

Zaran će letos zima se kazati,
ali neće nam dugo ostati,
stoper u sredini će snig pršiti
suha, ne močvarna će zima biti.

Letinja.

Pšenica, heržulja hoće mnogo biti
ako hoće v pravoj dobi godinati,
jarca i zobi će malo priroditi,
za toliko bolje zerno pak će biti.
Sena bude malo, otava pak lipa,
dobro će ubroditi zelje nam i ripa.
I zemljaki čedu nam veliki postat
vina će malo zrast i kiselo ostat.
Jabuk već neg rušak, – ali bit će čuda:
črišanj, orihov, sliv, takaj i želuda.

Zdignimo, oh bratja, serdca ino ruke gori
k onomu, ki vek stanuje va nebeskom dvori,
on je naš vsih Otac i Bog, njemu se zručimo,
va vsi naši potriboća njega zaprosimo:
Ti, Otac nebeški, darnik milostivni!
vsemu daješ hranu, vse od tebe živi,
Tvoj blagoslov spusti na stanje i polje,
očuvaj nas ditcu od vsake nevolje.
Prosim Te, Otac! na prvi dan leta,
da nas zloga brani Tvoja ruka sveta! Amen.

Kalendarac.

M. B:

Osveta (fantenje)

Jožlj, jedan dobrovoljan željar i velik šaljivac iz jednoga sela zgora Šoprona, bil je drugačije s svojim stališom zadovoljan, samo hollandski duhan pušit se nij' mogal priviknut, ar je ćutil, da ga na persi pali i zato većkrat Šopron odlazil, da si onde ugarskoga duhana preskerbi. Većkrat si je htíl i ki kus suhoga sobom zet i drugim ča to donest. Ovo je jedan čas srićno spunjeval, ali kad je najveć vsakojega zakupil bil, ga je financ uhvatil i njemu ne neg duhan, nego i ono drugo dugovanje, ko je va torbi imal, van znel i zaderžal. To je bilo za njega zgubljenno, pak je moral mnogo platit. S težkim serdцем se je on od svojih pinez, ke je morao za carinu (coll) i kaštigu položít, odlučil. Ako ga je htíl gdo na to krijumčarenje (šmugljanje) upomenut, ko se j' htíl jako razjadat i od financa neg upomenut, ko se j' razljutit htíl.

Po tom je bilo nekoliko tajedan minulo i Jožlj je želju imal za ugarskim duhanom. Već oš neg ta želja ga je ota misal trapila, kako bi se on nad tim financem fantit mogal. Po dugom razmišljanju je način fantenja dozrejal. Niki dan si opet svoju torbu ubisi, va nju metne jedan kus kruha, pak jednu praznu škatulju od smotkov i odputuje Šopron.

Zvana varoša ide k potoku, ki va privališće curi i onde je ulovil četire vrlo velike žabe, takne je va tu škatulju i ju s čavličí zabive. Kad juj va torbu zapravit, ide va varoš i kupil si je duhan i dvi kile suhoga, koga je zdola va torbi zapravit, a škatulju s žabami zgora.

Kad je na rastoki pol litera va se zel, išal je na postaju, da se po vlaku domom odveze. Pri razgledu je bil ravno on financ onde, ki ga je onda uhvatil. Ta isti je našega Jožlja, upoznal, ar ga je oštro pital:

„Ništ ocarinljivo? Smotke, duhana, vina?”

„Ja? Ne!” odveze mu Jožlj financa škuro gledajuć.

„Pokažite vašu torbu! potribuje financ.

„Ja nimam ništ dacnoga nutri!” odvoze mu Jožlj.

„Dajte izkusit!” zapovi financ.

„Ali hitro! Mi nimamo časa za prendanje.”

„Ja nimam ništ takovoga nutri, ča vi štimate!”

„Odprite!” veli financ rozdraženo. Jožlj je polahko odvezal torbu. Tada poseže financ va nju i na jednuč je zdignul smijuć čkatulju van.

„Aha!” reče financ porugljivo. „Bud smotke! A vi ovo za nedacno deržite?”

„Tote nisu smotke nutri!” reče Jožlj i se j' široko pred financa postavil.

„Tako. Ne asmotke? Ča pak drugače?”

„Ovde su žabe nutri!” odgovori Jožlj mirno.

„Žabe? Nute drugoga za norca deržat, a ne mene! ja ću vam ur žabe dat! Hodte neg s manom k nadgledniku!”

Jožlj je zel svoju torbu na herbat i išal je med občinskim pogleda-

njem od financa sprohodjen va pisarnicu k nadgledniku.

Nadglednik je kanil južinat i pred njim je imal kobasice i čašu piva na stoli, kad su nutar došli. On je bil ur starji človik i nij' bil osobito uveseljen zbog otoga zmutjenja.

„No, ča je opet?” pita nepovoljno.

„Ov človik ima škatulju smotkov, ke kani kriumčarit (šmugljat).

„Smotke?” pita nadglednik i oštro pogleda na škatulju, ku je financ nosil, a pak na Jožlja, ki je s svojom torbom uza njega stal; ali isti nij' bil uplašen, nego je kazal nekriv obraz. „Nisu smotke nutri, nego žabe” veli serdčeno.

„Odprite!” rapovi nadglednik financu, ki je Jožlja onamo doprimil.

Onda se je hitro krenul k svojim kobasicam, da je potroši.

„Nekate odprite!” opomene Jožlj. One moru van skočit!”

„Gdo? Smotke? mrnje financ.

„Ne žabe.”

„Nedajte se osmijat. Otako bedav izgovor mi oš moj žitak nij' najper došal.”

„I meni ne! Ali, ja vam velim, da su žabe nutri. Ako vam huknu, će te mi je morat opet ulovit” tvrdi Jožlj neprestrašen.

„Da, da, ur je dobro” reče financ,

ki je s kliščami oboružen pazljivo čavle pukat začel.

„Ja sam si osobito ote žabe ulovil... poviđa Jožlj, kad su ovde jako tuste, za čuda tušče nego pri nas.”

„Tako jedan čaval imam ur vani” mrmlja financ. „Vi ste ove smotke dobro zakovali!”

„Da, se ocira Jožlj.” Njegov obraz je dobil izgled jednoga zadovoljnoga.

„Bi bilo ali i škoda, ako bi mi ka ušla. „Ovako tuste već neću lahkim najt!”

Medtim je nadglednik pojuzinal i zadnji žerkalj piva popil.

„No će te skoro dokonjat?” zabrunda na financa.

„Skoro nemorem ovi čavlov van spraviti, tako čversto su zabiti.”

„Žabov prah je jako dobro sredstvo suprot žući” poviđa Jožlj. Ja ga ur duglje pohasnujem i ćutim, da mi je bolje. Pravo da se moru žabe pervo na železu speć i po tom na sunci usušit. Kad su pak zizma suhe, se moradu va možarići na prah stuč' i od toga praha jednu nutar dat. Dobro pravo nij' oto. Ja sam si vsaki put nos stiskal, kad sam je nutar zimal. Po tom je ur dobro, kad je neg zdola.”

Pri povidanju otoga vraćta je

nadglednik vse boje igral i financu zdahne: „No oš niste na koncu?”

„Neg oč jedan čaval i vreda po tom je pokrov od škatulje skinul. S jednim krikom je na stran skočil. Četire velike, debele žabe su iz škatulje van skočile. Jedna ravno nadgledniku na ruku, ku je on kraj sunul i iz pisarnice protekal. „Nisam vam ja rekal? Sada imate!” ocira se Jožlj.

„Ovo je paruganje prepostavnosti!” krikne financ jadovito.

„Ha!” pita Jožlj spotljivo. Ča? poruganje? Vam je gdo rekal, da žabe van pustite? Bi mi bili verovali, ča sam vam rekal! Sada mi je morate polovit!”

„Oto je jedna nesramost! Glejte, da van dojdete!” kriči nadglednik na vrata nutar.

„Ja ur idem. Ja idem velje!” veli Jožlj. „Ali pervo moram moje žabe imat! Ote lipe stvari! – Nikad već neću otakove dostat! A one su jako hasnovite na zući! Ali speć i dobro usučit je morate. – Jožlja žabe su medtim po tlo pisarnice skakale! Nadglednik pokukne nutar i zakrikne: „Van! Pojte mi spred očiu” zaruga on i financ doda: „ar ćemo vas dat zaprit!”

„Oh, to se nesmi stat!” odzove Jožlj. „Bome zaprit! Ovde nij' uz-

roka, mene zaprit dat! Ja sam va mojem pravu. Vi ste moje žabe van pustili, a ne ja! Ja sam vas upomenul, da pazite. Budte veseli, da vas ja neobtužim! Ovako lipe stvari! –

Od zvana je bilo čuti: „Einstein-gen!”

Jožlj zgrabi svoju torbu i s nikoliki koraki bil je va kolo i zne me si torbu doli. Pri tom se j' široko posmihoval i mislil si je, kako čedu va pisarnici žabe lovit i ubi-

jat; kakov jad će financ imat, ki ga j' onda uhvati. Neka se jadadu!

Za tim si je znel lulu i si verlo zadimi. Va najvećoj ugodnosti je mislil Jožlj na to, kako lahko je svojim duhanom i suhim, ko je imal zdola va torbi skrto, skroz došal. – Kad bi ga iskusili bili! – Ali oni nisu imali volje, njegovu torbu pregledat. – Bilo je to spametnije, si je mislil. – Kad mi se j' moje fantenje tako srićno ugoda lo!

G. G.

Smirnost

Pretelj, ja sam smirom, neka gre kot će, zadovoljno nosim moje teškoće, mnogi ima vsega, ča si neg želji, ali ja sam smirom, to me veseli.

Ako mi k večeri sviće ne goru, i dvorniki s dobrim vinom ne dvoru, vseneg se još najde, ča je potribno, bolje mi se rači suh kruh neg vino.

Ako i va gradu ja ne stanujem, svitlost sunca grije i v stanu mojem, ka j' veselja biva, sladkoj počivat, ako i na slami moram ja spavat.

Kad budem počival va grobu hladnom, peljat će me višuji ziz svojom rukom, i na mojem grobu bit će spominak na mesto kamena jedan lip šipak.

M. B:

Ljubav vse premore

Tomaš Dorli, englezki lord, bil je jedan zvanaredan karakter. Kumaj 30 let star, se je va njegov daleko od varoša ležeći grad kot samostanac nastanil i vsaku žensku peršonu iz svoje bližine prognal, ar on je mrazil žensko pokolenje i se j' zato obećal, da se neće nigdar oženit. Va vsakom društvu su se od toga čudnovitoga človika pominjali, ali Dorli je njegovomu nakane nju dugi čas veran ostal. Tada se je stalo, da je on jedan dan pri lovnji jako utrudjen postal i va jednom, njemu nepoznatom gospodarstvu, ko je blizu jedne loze stalo utočište našal. I kad zbog velike mećave nij' dalje mogal, je onde tri dni ostal. – Oto malo gospodarstvo slišilo je jednoj udovici, ke muž je kroz slučaj vse svoje imanje zgubil, samo od ovoga maloga posidanja se j' ona s svojom kćerom Lucijom hranila. Ona je bila jako učna i skusena žena, takaj i nje

jedina kćer Lucija je bila skerbno odgojena. Gosp. Tomaš Dorli je pri tom gospicu Luciju vidil, ke telovna i duševna lipota jedno diboko utisnutje na njega načinilo, da je njegovo najperzetje zbog neuzenenja slabit počelo. On se j' čversto suprot gibajućoj ljubavi boril, ali zama. Čim duglje je on va stanu bil, s tim već kriposti je on pri toj divici našal. Dan na dan je njegova ljubav suprot Luciji rasla i tretí dan je ta lord preda nju stal i ju je za nje ruku prosil. Kako presenetjen je on nastal, kad Lucija, akoprem čutljivo ganuta, ali čversto odzove, da ona nij' va moći, njegovoj želji dozvoljit i da njemu i va budućnosti nikakovo ufanje dati nemore.

Gosp. lord je skoro zdvojil; on je i po drugiput k njoj došal, ali zama i kad je on uzrok nje kretanja ziznat kanil, ko ga je Lucija k svojoj materi poslala. On je bižal k

materi i ziznal je, da si je Lucija va nje ditinstvu jednu nogu poterla, ku je jedan bedav vračitelj čemer-no ličil i njoj se je morala noga kot kolen znet i kroz jednu drivenu namestit i kad Lucija misli, da se ona zbog toga nednomu mužu na duranje viknut neće, ko si je čversto nakanila, da se odat neće. Sledeći dan se je Tomaš Dorli nahajal na putu va London. Onde se je va jednom hotelu na stelju legal i je dal jednoga glasovitoga vračitelja dozvat i je potriboval od nje-ga, da mu zdravu livu nogu kot kolena zneme. Vračitelj se je kratil oto učinit, ali pervo neg je on oto prepričit mogal, je Tomaš pistolu zgrabil i ju je va livu nogu spružil, ku si je razmercvaril. Sada je bilo potribno, da mu ju vračitelj odna-

me i po tri miseci mu se je noga zvráčila. On isti mehaniker, ki je Luciji drivenu nogu načinil, je i Tomašu otakovu napravil. Po ni-koliki miseci je stalno – ljubeći lord za jednu nogu siromašniji k svojoj Luciji veselo vozil. Njega su iz kol sadili. Gospica Lucija je pre-da njega došla, koj on veselo krik-ne:
„Sada već nij’ med nami zapreke! Ovde, draga Lucija imate vi jednu malu svidočbu moje ljubavi, ja sam livu nogu, da budemo jedna-ki, ofroval.”
Ta veliko presenetjena divica je s početka kot udripenila i pak – je va njegove odperte ruke odletila. Tri dni po tom je j’ hižno združē-nje, kad su se spodobni načinili, svezalo.

Žalost za ljubljenim

Bila j’ škura noćica,
kad je tužna rožica
ostavila majkin stan
i prošla iz sela van.

Obraz joj je jako bled
I zdvojan nje vas pogled,
venac’ z pavenkov spleten
na ruki joj obišen.

Vreda mi je dospila,
kamo j’ dojt željila,
ne b’ se domislil nigdor:
prošla je na cimator.

Dojde k grobu jednomu
novo zagernjenomu,
kod njega je postala,
tužno j’ na tla gledala.

Venac na križ priveže,
a ona na grob leže:
„Ostan’ zelen oh venčac,
ovde leži moj klinčac!”

Misec sad gori gre
i sviti va lice nje,
mutni jesu nje oči,
‘ z kih gorke suze toči.

Grob klinčaca j’ kušnula
i diboko zdahnula:
„Oh, da bi mogla umrit,
ostavit ov jalni svit!

Još ja nosim, klinčac moj,
na perstu zlatan perstan tvoj,
zato još nij’, oh klinčac,
našoj ljubavi konac.”

Vsa pobludjena veli:
„Već me ništ ne veseli,
ča ću ja prez klinčaca,
ostavna sirotica!

Podigne lica bleđa,
malo na stran pogleda:
„Klinčac, kade je grob tvoj,
onda mora bit i moj!

Volim se zakopati,
neg prez tebe ostati,
vereuj mi, klinčac verni,
vred ćemo bit združeni.”

Vako je roža tužna,
v pameti pobludjena,
klinčaca žalovala,
prez koga je ostala.

Nima stoji kod goba
nje klinčaca dragoga,
oko se j’ zaškurilo –
serdce joj je puknulo.

Noćni mir ništ ne bludi,
nigdir nij’ vidit ljudi,
sam vetar propuhuje
strašnu smert nazvištuje.

Sv. Mikula

Šestoga decembra je dan s. Mikule, on dan, na koga ditca s osebnim čutenjem čakadu. Ov dan je spomendan pobožnoga biskupa s. Mikule, najvećega pretelja dice. – Kako da ta dobri pretelj malenim mimo veselja i strah zavdaje? To je ravno suprotivno!

S. Mikula, pobožni biskup je bil va Patari u Lykiji (maloj Aziji) narodjen. Zbog njegove nepotrešljive vernosti va kerštjanskoj veri je postal od cesara Diokleciana va uzu hitjen. Cesar Konstantin veliki ga je odpustil i on je mogal na občinskom konciliumu, (pravišću biskupov u Nicea) del zeti. Kašnje se j va jedan samostan podal, da svit na njega pozabi, a on s većim mirom mogal bude Bogu služit. Oto veselje nij' dugo uživaj, ar po smerti nadbiskupa iz varoša Myre su ga duhovni i kerštjani za nadbiskupa odibrali, kade je po kripostnom žitku va

leti 345 umerl. Pobožni teržci su njego sv. telo leta 1087 va talianski varoš Bary doprimili, kade se je njegov dan doprinašanja (9 maja) vsako leto još većom sveučtačnošćjom svetseval, neg dan njegove smerti (6. dec.). Tisuće od crikav su se na diku otoga svetoga muža posvetile. Množina oltarov i zastavov su njegov kip nosile. Va vsih jeziki se j' njemu hvala spivala. Na vodi i na zemlji se je on od kerštjanov za zagovore prosil.

Broj njegovi dobročinstav je nezbrojen.

Ov je patron siromašni, ali kripostni zaručnjov.

Povida se, da je s. Mikula na svojem konju jašeć siromašnim divicam kroz oblok nutar pineza dal, da se uskerbit budu mogle. Njega nigdor nij' zaman za pomoć prosil; on je bil ljubezan pomoćnik vsim nesrićnim, pravi otac siro-

mahov. Kade je neg znal kakovu potreboću, je pomagaj.

On je i patron pobožni brodarov na morju. On je bil, ki je kroz njegov zagovor jedan va velikoj buri boreći brod od gvišnoga propada oslobodil.

Sv. Mikula (po gerčku Nikolausbrantitelj ljudi) je glavni svetac gerčke crikve. On je bog svetoga žitka pod papom velikim Gregorom za svetca proglašen postal.

Odakle ali strah ditce pred tim pobožnim i dobrim biskupom?

Sv. Mikula je došaj s vlastitim načinom jednoga čudočinjenja va razglašenje.

Oto pripetenje se je ovako stalo: Va daljnjoj Aziji su se dali dva ditčaki na put va varoš Myra, kade je ov pobožni biskup stanoval. Oni su si kanili od njega blagoslov izprositi, ali kad su kasno na večer va isti varoš došli, su pri jednom kerčmaru prenoćevali. Isti kerčmar je zvidil, da ditčaki pinez pri sebi imadu, je obadva usmertil i je mertva tela va jedan velik kabal sranil. Sv. Mikuli je ali Bog ota okrutan čin va snu uznajnil. Sv. biskup je nenajdan došaj kerčmaru i ga je ukaraj zbog strahovitoga čina i je prosil ote ditčake vidit. Kerčmar se j' prestrašil i je skruše-

no valoval svoj bezbožan čin. Biskup Mikula se je smiloval skrušenomu grišniku i mu je oprostil. Ote umorne ditčake je on opet na žitak zbudil i dal im je svoj blagoslov.

Ovo čudnovito delo se je na jednom kipu zaslikal, na kom sv. Mikula va biskupljevoj opravi najperpostavlja, a pred sobom se vidu dva ditčaki va kabli. – Ov kip nisu mnogi razumili i štimali su, da ta isti biskup zlu ditcu polovi i za kaštiganje va putni derži. – Kašnje su pak njega oš i kot krampusa s putnom vrićom namoljali, va ku da biskup ditcu nutar zame i sobom odnese.

Ovako je postal ota dobri biskup kot krampus ili strašitelj za čemeru ditcu.

Zač su Mikula i Krampus ovako blizu? Ota dobri, ki nadaruje, a zalaj, ki kaštiguje. Oto je jedno bludenje našega domaćega odgojenja. Mikule dan se je ovako ov veseli dan ditetjevoga svetševanja na jedan strašenja dan preminil. Kakovo bludenje! Sv. Mikula, najvećega pretelja ditce, kot strašilo ditcu suprotstavit! Poštovanje vridnoga i dobrog svetoga muža kot strašnoga krampusa s čerljenim jezikom i ognjenimi očima

naslikat! Oto je krivo! Sv, Mikula, ti dobročinitelj ljudi, nezemi im ovo za grih! Ali i stim se je kanilo do

bromu služiti, ali ne kroz ljubav k dobromu, nego kroz uzrokovanje straha i treptanje va ditinski serdci.

Ota krampus (strašilo) se je začel va nimški orsagi kot naš Miklula, tako donese on dobroj ditci vsakojake dare: sladkarije, jabuk, orihov i – šibu. Ovako je postal kroz stovletja ljudstvu prikdavanje i navadu s. biškup Mikula strah za ditcu, ča si on nij' zaslužil.

Oto je ur stara doba i s. Mikula će vsim oprostiti, ki mu obećadu, da

ćedu bolji biti. – Nij'to ganjivo, kad se dite ufa i veruje, da će mu s. Mikula svoju kapu i obutje na oblok postavno s vsakojakimi darih napunit? V noći mu se od ovoga sanja.

Kako se pak rano jutro ditca veseluju, kad su im kape, obutelje napunjene s dari, ke im je s. Mikula donesal!

*Sveti Mikula, nutar hodi,
ovde ćeš najt mali ljudi,
ki rado molu i učidu,
da je ti nadariš, prosidu;
dobrim tvoju vričicu stresi,
a zlim verlu šibu donesi.*

Smišno i zabavno

Jedna zapasnica

Va jednom priličnom kšeftu, va kom se štampano dugovanje prodava sej pojavil jedan poljodjelac (paur) i si je kupil 20. novembra kalendar. Jedna njemu poznata iz jistoga sela paurkinja, stupi u jisto dobo va kšeft. „No, suseda”, reče njoj paur, „češ si i ti kupit jedan kalendar?” – „Ali herajmi, lanjsko sam si na jednoč osam kupila, da budem mira jimala; zato letos ga ne pravam kupit.” Blizu stojećic su se počeli svi smihat koga uzroka teti susedi dugo nij postal jasan, govoreći, da ona ne razumi ča jim se tako smišno dopada...

Podučavanje vere

„Zač je Adam zagrizal va prepovidanu jabuku?” je pital va školi kapelan maloga Jiviču. – „Gospodine zato, kad nij imal noža”, je bil odgovor.

Šostarići medju sobom

„Zač nosiš ti, Fabac, tako podrapane čarape (štomfe)?” – „Hm, miši su mi je pogrizli pod posteljlu.” – „Na, ča pak nimate doma mačke ili mačkurina?” – „Ali, jednoga smo jimali velikoga, ali nedavno je jimala naša masterica god, no pak znaš Fabac, smo ti ga mesto zeca pojili.”

Kupanje

Redar: „Moje drage gospice, kupati se va Lajti je polag kaštige prepovidano!” – Gospice: „No gosp. Redar zač nam velite to stoper sada, vi ste nas tu gledali, kada smose razpravljale?” – Redar: „raspraviti do gola nij prepovidano, samo kupat!”

Na shodišće za pokoru.

Dvi stare babice ke su čutile na duši teškoću grihova, su si nakanile

i naposled najperzele pojiskat va blizu ležećoj lozi blaženu divicu Mariu za oprostjenje grihov. Va lozu med visoke brige, onge gde se naghaja div. Maria, je bil njev cilj, iskat pokoru. Prlje neg su se na put dale, su se ugovorile medju sobom, kakovu pokoru i aldov čedu predpodnest div. Mariji. Pokora je bila ovakova: Kada su stupile va lozu, su se obe babice sazule čižme i va takove su si saka zrnac suhoga graha upustile, i se poslje opet jiste na noge nasmaknule. Ovako su produžile put med brige k div. Mariji.

„Čuješ li Kate, ja nemorem već dalje koracat, noge moje su kervave i strašno bolu, a tebe još ne bolu?” – „Ali ipak... ti čoča, kako teme bolit, kad sam si grah, dva dni dugo preje kuhala, dokljen je bil jako mekak.”

Prlje neg si noge opere

K jednomu vračitelju va provinciji je došal jedan lip dan seljak ziz tužbom, da ga jako noge bolu. Vračitelj veli pacijentu: „Čujete stric, sazujte sada lipo čižme da vam pogledam ča vas boli.” Kada se je pacient čižme sazul i od pota umotane na njegovu noga uboja-

ke doli poznimal, zakrikne na njegoga doktor pun straha: „Čujete striče, zač si neoperete vi oni grintavi nog?”

Na ovo veli vračitelju stric: „To ča mi vi sada velite gospodine doktor, mi je ur kod nas doma jedan vračitelj rekal, ali ja sam si mislil, prlje neg si ja pojem noge prat, idem radje k drugomu vračitelju!”

Ljubav k bližnjemu

Kod nas va sredini sela stoji lipa hiža i va njoj stanuje jedan znamenit bogataš, ali on je već davno pomerl, a njegova žena je ur duglje vrime dovica, zove se Fr...

Pred vrati stoji jedan dičakić i se plače, nač gori ga ja pitam: „Čuješ mali, zač se plačeš?”

Dičak „Mladi, kad pozvonit nemorem!”

Ja sam ga ubatril i rekal njemu: „Prestani se plakat dečko, ja ču za tebe pozvonit.”

Kad sam ja za njega pozvonil, mi veli dičak: „Ali Mladi, sada bižite ča neg morete, ar Hausmastr je veljek ovden ziz palicu!”

Pred i za jilom

Doma kod nas je sve postaromu i će još dugo tako ostat. Svaki dan

pred jilom molu: „Angjil gospodinov!” i „Hvala bogu i bože nam blagoslovi.” Naši susedi su isto takovi. Jedan put na obed stojim pred oblokom i zanjimljivo sledim za svu ceremoniju, ka se vrši pred mojim očima.

Kod nas: „Čuješ F. poglej van, Ciganica je pred vrati, da ča ne zm.” (Mi molimo skupa „Angjil gospodinov!”)

Kod susedovi: (Molu, Vala bogu, poslje obeda.) „Za ove dare ke smo mi primili va naše grišno telo i.t.d.” Teta bataru okolo peći i rivadu jednu zdelu na mesto z mesta i spitkuju.

„Bara! kuliko fanjak si pojila? J. tri, A. četire, Otac dva, Šime četire i pol, ja tri i.t.d. svega skupa je...”

Dokljen drugi molitvu veršu okolo stola, stupu teta va potu obraza na vežna vrata i kriču iz svega gutata:

„Hexi! to to to to. Na, fress, kaden si bila opet zganjat?”

*Tekste je na raspolaganje dao
Štefan Zvonarić iz kalendara
»Hrvatski kalendar Gradjanske
države« i »Naš hrvatski kalendar na
obično leto iz 1925. ljeta«.*

Sto ljet stari kalendari iz arhiva Štefana Zvonarića. foto: i. k.

Sjaj poučnih pričov iz pera Mirka Berlakovića

Kalendar Gradišće 2025.